

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . . . 20 0 Lei Parohiile cl. II. . . . . 1800 Lei Parohiile cl. III. și subclasa . . . . . 1500 Lei Pentru particulari . . . . . 1200 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concure de prot. 4000 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1600. La celelalte publicații 1 cm. □ 10 Lei</p>
--	--	---

Generația de mâine.

(TINERETUL)

II

Cultivarea sufletului la copil trebuie să fie timpurie, cum ne îndeamnă Sf. Ioan Gură-de-Aur: „Când câmpul inimii lor (copiilor) este ușor de lucrat, atunci trebuie smulși spinii, atunci în etatea lor cea mai gingașă îi învață credința în Dumnezeu și adevărurile păstrate de Biserică, atunci îi deprinde cu frumoasele și sublimele învățături ale Religiei și-i conduce pe calea faptei bune.”

Căci sufletul copilului este o carte deschisă, ale cărei prime pagini pline de religiozitate aparțin mamei.

Mama să-l întărească cu cei doi stâlpi călăuzitori în viață: *frica de Dumnezeu și iubirea de oameni.*

Ajuns în școala primară, copilul intră în catehizația preotului, care trebuie să fie făcută cu multă râvnă și dragoste.

În școlile secundare, rolul preotului-profesor de religie este mare. Aici, unde din alcătuirea diferitelor programe analitice, de multe ori se pare că religia stă în contradicție cu știința, profesorul de religie să spulbere orice îndoială din sufletul elevului, cu răbdare, pricepere și vastele sale cunoștințe, pe cari să și-le însușiască. Apoi, prin prezența sa, să inspire elevului evlavie, credință și dragoste față de biserică. Dacă acestea se fac, nu vom auzi cazuri de elevi ucigători de părinți, etc., și cari se repetă tot mai des.

Din lipsa educației religioase-morale te-meinice în școlile secundare își trage originea indiferentismul religios al intelectualului.

Se înțelege că pentru aceasta trebuie aleși profesorii de religie, nu fiind singura condiție luarea titlului de licențiat în teologie. Căci

dacă numai aceasta este prima condiție, și a doua grija Statului de a plasa absolvenții pentru a putea exista pe urma facerii teologiei, atunci să nu ne mirăm că ora de religie este considerată ori dexteritate, ori oră de neplăcere, chin și plictiseală pentru elevi.

Să fie preoți și profesori de religie puțini, dar buni, căci puțin aluat toată frământătura o dospește.

Ieșit din școlile secundare sau primare, copilul intră în Universități, ori în lume.

Acum, mai mult ca oricând, face cunoștință cu valorile furtunoase ale imoralității, ale necredinței și ale răutății omenești, care răutate și pe Mântuitorul Hristos l-a ucis.

Spre a nu se cufunda în amintitele valuri, tânărul trebuie să aibe tare formată ancora credinței, care să-l țină neclintit în viață.

Nici acum, după cum nici în Universitate, tânărul nu trebuie scos de sub aripile Maicii noastre Biserici. Acum vine rolul preotului duhovnic, în parohia căruia intră tânărul și care să-l țină în legătură cu el și sf. Biserică până la moarte.

Pentru Universități, unde studentul pătrunde posibilul cunoștințelor cu mintea sa, Biserică să aibă un fel de preoți misionari foarte bine pregătiți în teologie și filosofie, cari să organizeze conferințe universitare studențești la toate facultățile, spulberând îndoe-lile privitoare la doctrina creștină și contrastele între știință și credință.

În felul acesta iată Biserică, vie, activă și universală întinsă pretutindenea, asemenea omniprezenței lui Dumnezeu, însoțind pe om dela naștere, când îl primește prin botez, până la moarte, când aruncă primul bulgăre peste sicriul cu lutul omenească, cântându-i: „Vecinică pomenirea lui” și predându-l Bisericii triumfătoare.

Pr. ILIE V. CÂMPIANU
 revizor eparhial

Prin virtute la biruință

— Premise pentru o pace durabilă —

Problema omului nou, a restaurării omului vechi, după chipul Celui ce l-a zidit, stă, de aproape două mii de ani, în centrul preocupărilor celor cărora Domnul le-a încredințat păstorirea și conducerea spre limanul mântuirii a oilor Sale celor cuvântătoare. Deși s'au făcut progrese uimitoare în această direcție, totuși suntem *departe* de a fi realizat tot ceea ce preconizează programul Aceluia ce a venit ca oile Sale „viață să aibă și mai mult să aibă” [Ioan, 10, 10].

Biserica și slujitorii ei au depus și depun eroice eforturi spre a realiza și aplica pe *teren* porunca Mântuitorului de a crea tipul omului nou: cu viață nouă, cu moravuri noi, cu gânduri noi, cu sentimente noi. Popoarele cari au știut *însufleți* litera Evangheliei, trăesc o viață de *primăvară* vecinică. Duhul evanghelic a *dospit* toată frământătura vieții lor, astfel încât aceasta se simte *înviorată* în cele mai nefecinate compartimente ale sale. Un *duh nou* pulsează în ființa aceluia popor, situându-i preocupările pe un plan superior, fără compromis, fără umbre. Omul cel nou după chipul evanghelic este omul dreptății, al iubirii, al cinstei, al omeniei, al concepțiilor politice sănătoase. Iubirea de dreptate, setea după adevăr, respectul față de viața și credința semenului, libertatea de a gândi, a crede și a făptui binele în serviciul Neamului tău, — iată tot atâtea atribute izvorite din principiile evanghelice, și pe care adevărata democrație și le-a însușit ca pe niște comori de mare preț, cari constituie însăși rațiunea ei de existență, ca principiu politic, în viața popoarelor iubitoare de pace și libertate.

Un popor cu sufletul înrouat de harul divin ce inundează inimile credincioase ca Nilul pământul Egiptului, este un popor de *viitor*, un popor *nou*, tânăr, cu viață nouă, un popor cu adevărat democrat. O democrație creștină în toată accepția cuvântului este desigur ultima expresie a unei concepții politice, ce nu se învechește și nu trece ca floarea primăverii. Spre o astfel de democrație tinde lumea, sătulă de despotism, de dictatură, de sânge.

Dar, o lume *nouă* nu se poate concepe și realiza cu oameni vechi, învechiți în rău, ruginiți de păcat. O *redresare* a forțelor morale și spirituale, o regenerare a vieții colec-

tive, a societății întregi și a fiecărui individ component al acestei societăți umane, este condiția sine qua non a oricărei renașteri și, desigur, a unei păci durabile.

O cât mai accentuată preocupare de *omul cel dinlăuntru*, de partea cea netrecătoare din om, de sufletul cel nemuritor, *singur nemuritor*, dar adesea robit patimilor și poftelor trupului, se impune în mod categoric și fără zăbavă, dacă nu vrem ca lumea să se cufunde în haos, în neant. Dacă oamenii și-ar da seama că majoritatea zac în temnița unui trup păcătos, îngroziți de perspectivele sumbre ale unei vieți fără lumină, ar exclama împreună cu Apostolul neamurilor: „*Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?*” [Romani, 7, 24].

De îndată ce se proiectează în această temniță raza luminoasă a Evangheliei, omul cel dinlăuntru rupe carapacea păcatului, sfărâmă zăbrelele ferecate ale patimilor și, biruitor, iese afară, pășind în viață ca om liber, *liber de păcat*, stăpân pe toate facultățile sale spirituale, stăpân pe destinul său și purtând în inimă arvuna vieții vecinice.

Acest triumf asupra păcatului, echivalând cu o mare biruință de pe fronturile de luptă sângeroasă, această supremă biruință, acest eroism, în limbaj teologic ia numirea de *virtute* creștină. Creștinismul vrea, deci, *oameni virtuoși*, capabili a ține piept asalturilor păcatului, pornirilor trupului păcătos. Nu numai că ni se indică adevărata și *singura* cale ce duce la biruință *completă* asupra celui mai fioros dușman al omului: *păcatul*, în toate ipostasele sale, ci ni se pun la dispoziție și cele mai ideale arme, de factură spirituală, fabricate în uzina Evangheliei, cu care putem duce lupta, până la biruința totală, asupra tuturor dușmanilor furișaji în cetatea inimii noastre.

Drept aceea, fiecare bun Român să se pătrundă de cuvintele sf. Apostol Pavel, care ne îndeamnă stăruitor, să ne îmbrăcăm cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să putem sta împotriva îneltirilor diavolului, „pentru că nu avem de luptat împotriva trupului și sângelui, ci împotriva stăpânitorilor întunerecului acestui veac, împotriva duhurilor răutății din văzduhuri”. „Stați, deci, tari, încingându-vă mijlocul cu adevărul și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății și încălzându-vă picioarele întru gătirea *Evangheliei păcii*” [Efes., 6, 11—16].

Prin biruință asupra păcatului și asupra dușmanilor noștri Români își încalță picioarele „întru gătirea *Evangheliei păcii*”. Am fost și suntem un popor iubitor de *pace și libertate*.

Prin rugăciunea și munca celor de acasă și prin sângele scump al eroilor noștri, Românii pregătesc, alături de marii noștri aliați, pacea dorită de toată suflarea.

„Iar dacă am *murit* împreună cu Hristos, credem că vom și *viețui* împreună cu El“ [Romani, 6, 8].

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

Din cele trecute veacuri

— Însemnări de pe cărțile vechi —

de Dr. DIMITRIE CIOLOCA

III

V.

1788.

Într'un mănunchiu de foi de hârtie, netipărită, format Folio, ce a servit pentru desemne unui pictor bisericesc — probabil din familia Achimeștilor din Caransebeș — am aflat următoarele date referitoare la stările economice din Banat către finea secolului XVIII:

„Din anul 1786 sau început rău, iar început perea anului 1787 sau început foarte rău, iarna foarte răă, zăpadă și ploa multă, apoi ger lung și năprasnic, apoi la începerea primăveri până la Mai ploi năprasnice tot una au ținut aici în Banat, de au înecat tot, și grânele au perit de apă, și alte sămănături, apoi sau pus secetă mare cu feibințală până la Septembrie, viile nau dat nimic, iar de hrană sau făcut foamete din anu 1786 pă(nă) la 1788.

Oca de grâu cu un petac, și de porumbi, iar așa, hacovu¹ de vin cu 6 și cu 7 florinți, iar rachiu cu 7 flor(inți) și cu 18, și altele asemenea de toate lipse și scumpete; întracea sau început la acest an 1788 și răzmirița, Ioze² al doilea craiul nemțesc săse bată cu turci, și au ajuns unii din oameni a muri de foame de scumpete; întracest an în Iulie 27 au intrat turci în rușava³ și în jipalnic,³ iară în mehadiia⁴ în avgust în 17; iar Vasiova⁵ au pribegit în septembrie în 9: în țara îngurească la Ghiula.⁶“

O altă mână și peniță serie ulterior:

„și cine a scris aicia Putrățește, numai

¹ acovul = 56 litri.

² Orșova.

³ Jupalnic, lângă Orșova.

⁴ Mehadia.

⁵ în județul Caraș.

⁶ Gyula.

Caregodi⁷ vățu citi aicia, să zicesu: Dumnezeu săi odihănească sufletu întru Parăția Cerului și Pre noi toțu. Amin.“

VI.

Într'un alt caiet manuscris, fost proprietatea unui înaintaș în familie al preotului Dionisie Popoviciu din Tincova, am aflat următoarele însemnări:

1802.

„În anul 1802 luna Octomyrie în 14 adecă la Vinerea mare sau cutremurat tot pământul, adecă semn dela Dumnezeu, și întru acesta an au fost secetă mare, de nu sau făcut bucatele nimic.“

„Pre sara de Blagoșveștenii sau văzut o pară de comoară la vracnița din gara hegerișelului⁸ în anul 1802 Martie în 24 sara.“

„În luna lui Februarie în 15 anul 1803 au văzutusă o pară pre ceri, sau, și unde au căzut, au pocnit tare, de sau rasunat preste tot, adecă la zăpostul de paști“.

Și aceste versificații:

„Pârleștete câmpule;
Pârleștete prin dumbravă,
Am o lelișoară dragă.
Nici în samă nu mă bagă.
Pârleștete prin pădure,
Am o mândrișoară'n lume.
Am avuto
Șam perduto.
Pârleștete rugule,
Săsă coacă murile,
Săsadune mândrile,
Să culeagă murile,
Să vină și mândra mea,
Care mam iubit cu ea,
Din copilăria mea“.

VII.

1799—1800—1812.

Mi s'a adus, de cătră membrii vechi familia macedo-române Stinghe, astăzi Vasilievici, din Caransebeș, un volum manuscris, cu cirilice, cu rugămintea, să le descifrez textul, precum și însemnările dintr'însul.

Volumul este de format 4°, se estinde pe 141 de foi (282 pagini), legat în scoarțe tari,

⁷ orișicine.

⁸ Numirea unui loc în apropierea comunei Tincova.

și este scris cu cea mai mare grijă, precum și abundă în ilustrațiuni, primitive, în culori.

Este un volum miscelaneu (Sbornic), cu produse din literatura bisericească și poporană, apoi apocrife și alte istorisiri de petrecere și moralizare. Iată câteva titluri:

„Cazanie pentru pocăință la tot creștinulu.
Pintru folosulu adevăratei ispovedaniei.

Cându Sau rugatu Prețesta În muntele Eleonului Ca săi Arate Hsu Muncile Păcătoșiloru.

Vederea Prorocului Danilu pintru vremea cea de apoi și pintru Antichristu.

Istoriia Tinărului Angheluș Feciorulu lui Cleotoru Craiu cu o fată Crăiasa Zineloru. (În 3 capete.)

Pentru Samsonu celutare.

Istoriia A Sfântului Vasilie pentru un preotu ce au trăitu 170 de ani.

Pintru cetatea Lozaniia și pentru Împărăția ei prestă șărpi.

Pildă di gadini.

Pildă di folosulu la totu omulu.

Povestirea lui Satanailu cu gândulu când sau cercatu împotriva Ziditoriuului dumnezeau și cum elu au căzutu dinu ceriu și sau făcutu dinu ingeru luminatu Dracu întunecatu.

Începutulu de nașterea lui Alixandru Makedonu.

Când au mersu Alixandru cu oștile la Troada Cetate.

Să ascultămă și tânguirea Maici(i) lui Alixandru a Olimpiadi și a Ruxandi(i) împărătes(i),“ etc. etc.

Iată acum și însemnările particulare:

„Să să știe Alu cui Iastă Aceasta sf(â)ntă Carte, Iastă a robului lui dumnezeau, *Alexandru Adamovicu*, Alesu lecuitoriu și de oameni Cinstitoriu, și cu a dumealui cheltuială sau Alucăltuitu (alcătuit) și sau Isprăvitu. și cine săva cerca să o înstrieneză sau să o fure, sălu bată acei 318 sf(i)ntu părințu Dinu Nikeia, și să fie proclatu Athimatu, și să isă versă Mațile ca ale lui Arie necredinciosulu, Aminu.“

„La Anulu 1800. La Acest Anu, în luna lui Mai în 29 de zile sau scrisu aceasta sf(â)ntă carte, de mine multu Păcătosu robulu lui du(m)neazău *Gheorghe Cicoșu*, cătana dela Casa orașului dinu timișoara, și ori ce Greșala sau Sminteală să va Găsi sau săva Afla întransa, eu Mărogu de voi fraților și cetitoriloru îndrep-

tațu cu cuvântulu blândețiloru, Iară nu blâștămarețu, și facețu bine, Mă ertațu, Aminu.“

„Întru bună starea să (și) în păstrarea Dumnealui *Alexandru Adamovicu* alu Fabriculu Timișori lecuitoriu să alesu de oameni cinstitoriu, și cu cheltuiala dănsului sau isprăvitu și sau alcătuitu aceasta sf(â)ntă carte, precumu să nu să înstrieneză, și sau însămnatu întru aceasta Tablă să ertatu să nu fie de 318 sf(i)ntu părințu, celu ce saru cerca să o înstrieneză sau să o fure, așa să fie, Aminu.“

„La anulu 1799 în luna lui Ienoari zile 9 sau isprăvitu această sfântă carte și sau scris dă mine smeritulu, și mult păcătosu robulu lui du(m)neazău *Gheorghie Cicoșu*, Cătana dela cinstitul Maghistratu alu Cetăți Timișori, și ore ce Greșală sau sminteală, va fi întransa, eu fraților cetitoriloru, Mărogu dă dumiavoastră să mă ertațu, dă greșalele mele, și îndreptațu cu cuvântulu Aminu.“

„Să să știe acui Iastă aceasta Alixandrie, Iastă alui *Alixandru Adamovicu*, dinu Fabriculu cel nemțescu, alesu lecuitoriu și de oameni cinstitori și cine să va cerca să o înstrieneză, sau să o fure, să fie afurisitu și proclatu, de 318 sfintu Părințu din Nickeia. Aminu.“

„La Anulu 1800 la acest Anu sau isprăvitu aceasta Alixandrie în luna lui Iencarie, 29 de zile, și sau scrisu dă mine smeritulu și multu păcătosu robulu lui Du(m)neazău *Gheorghie Cicoșu* cătana dela Casa orașului dinu Timișoara, și sau scrisu cu pană de găină, și cu mână de țarină. Măna va putezi, scrisoarea în veacu să va pomeni.“

Pe spațiul gol din capul manuscrisului se mai află numele românesc „Kosta“⁹ — cu litere latine, așa:

„Kosta Fürstehiger anno 1812.“

VIII.

1822.

Într'un exemplar de „Predike“ de Petru Maior, Partea III. Buda, 1811, ni-s'a păstrat următoarea notiță:

„Însemnare de ținare aminte.

Aceasta carte iaste acelu din jos însemnat,

⁹ prescurtare din Constantin, după obiceiul din Binaț.

și am scris când am udit¹⁰ eu sărac de maica mea, și de fratele meu Athanasie au îndrăznit a să duce de pre lumea aceasta, și pre mine amă lăsa ca pre un al său mai mic frate de amar pre lumea aceasta, și pre unul al său fiu; că eu am udit între surorile mele ca un pui de turturea, când îi moare soțul, el nu să lasă pre lemne verzi, și apă limpede nu bea, până nu dă cu piciorul de o tulbură, apoi o bea,¹¹

că ele să veselesc,
iară eu mă jăluesc,
și la toate eu privesc,
că dela ele ajutori nu dobândesc,
că dela cine aș fi dobândit,
el demult au putrezit,
și fața isau vestejit,
că eu de jeal(e) mă topesc,
și rău pre lume mă chinuiesc,
că ajutori dela nime nu dobândesc.

Dat în Zorleanți Mic 1 Iulie 1822.

(Urmează)

IOAN IANOȘEL.*

Ecumenicitatea Păscăliei.*

— STUDIU —

De: Preot VASILE PAICA

În articolele anterioare, am făcut o expunere cu privire la „Evanghelistarul duminical”, bazat pe „ecumenicitatea păscăliei”. Anul pascal începe cu data Paștelui până la Paștile viitoare și data Paștelui este punctul de mănecare, pentru arondarea pericopelor biblice ale „Evanghelistarului duminical”. Data de serbare a Paștelui, cu multă ușurință o putem afla dacă ne folosim de tabela monahului grec Arghiros, cu o formulă atât de simplă, încât și un copil de clase primare o poate afla. Se caută ciclul lunar și solar și cu ajutorul „tabelei Arghiros” publicată în „Foaia Diecezană” No. 16 din 1941, aflăm data Paștelui după calendarul Iulian, iar ca să fim în concordanță cu calendarul îndreptat, adăugăm 13 zile. Pen-

¹⁰ rămas

¹¹ aluzie la poezia lui Ienăchiță Văcărescu:

„Amărită turturea
Când rămâne singurea...”

În tot cazul este de remarcant, că pe la anul 1822 poezii Tării Românești erau cettiți de către Bănățeni.

* Complectare la articolele din „Foaia Diecezană” No. 7 din 1937, 16 din 1941 și 35 din 1942.

tru a afla cât mai ușor, am transformat tabela lui Arghiros după calendarul îndreptat — vezi „Foaia Diecezană” No. 35 din 30 August 1942.

Evanghelia cuprinde în șir cronologic evangheliile, apostolele, glasul, sfetilna și după ea evanghelia învierii, și anume: dela Paști până la Rusalii, 8 duminici; dela Dumineca Tuturor Sfinților până la timpul Triodului, 33 duminici, iar durata Triodului, 10 duminici, deci anul pascal este de 52 săptămâni cu 52 duminici. Tot 52 săptămâni are anul pascal și în cazul când „Evanghelistarul duminical” enumără 53 de duminici, ceea ce provine de acolo că dacă Anul nou — 1 Ianuarie — cade duminica, tot duminica va cădea și 31 Decembrie.

Această înșiruire am aflat-o și în Biblia mare a lui Samuil Klein, care atât aceasta, cât și „Cuvântul către cetitori”, le-a intercalat la mijlocul Bibliiei. Poate pentru o mai bună păstrare.

Ar urma, că dacă avem acestea, n'ar mai fi nicio lipsă de alt „Evanghelistar duminical” ca studiu. În cele următoare se va demonstra că „Evanghelistarul duminical” îl fixează anumite norme tipiconale și cum data Paștelui are saltul dela 22 Martie—25 Aprilie (respectiv calendarul îndreptat, dela 4 Aprilie—8 Mai incl.) deci 35 de canonașe, din care împrejurare, evangheliile (cartea) bisericii are la fine anexat 35 tabele cu fixare amănunțită despre „Evanghelistarul duminical” al acelor 35 de canonașe.

În urma calendarului îndreptat — deși în fond este aceeași îndrumare tipiconală — totuși nu ne mai putem folosi de acele tabele.

Iată de ce: cu data Paștelui începe șirul cronologic al „Evanghelistarului duminical” până la Rusalii, continuă cu Dumineca Tuturor sfinților seria evangheliilor dela Matei, cari sunt 17. Această serie de evangheliile dela Matei va fi întreruptă tipiconal de ziua sf. Cruci (14 Sept.) iar cu a doua duminică după ziua sf. Cruci, începe seria evangheliilor dela Luca și continuă până inclusiv Dumineca Strămoșilor (a doua înainte de Crăciun). În acest interval de timp pot fi luate tipiconal în considerare 13 evangheliile (pericope) dela Luca.

Studiind tabelele din evangheliile a acelor 35 canonașe, mi-a dat următorul rezultat, pe care cu deplină satisfacție, îl prezint aci în rezumat mult cuprinzător și pe scurt, a vastului conținut din tabelele evangheliilor.

Tabela generală despre seria evangheliilor dela Luca, a celor 35 canonașe după calendarul Iulian:

Saltul Sfințelor Paști dela 22 Martie—25 Aprilie

22	24	26	28	30	1	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25
23	25	27	29	31	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3
3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4	4	3	3
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
5	5	7	7	7	5	5	5	7	7	7	5	5	5	7	7	5	5
7	7	5	5	5	7	7	7	5	5	5	7	7	7	5	5	5	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
10	10	14	14	14	10	10	10	14	14	14	10	10	10	14	14	14	10
11	11	10	10	10	11	11	11	11	10	10	10	11	11	11	11	10	10
—	—	11	11	11	—	—	—	—	11	11	11	—	—	—	11	11	11

Cu seria evangheliilor dela Luca, nu numai că șirul cronologic este intrerupt, dar sunt și de observat unele norme tipiconale, anume: Dumineca SS. PP. ai sinodului 7 ecumenic dda 11 Oct. inclusiv, când primează evanghelia dela Luca a 4, Dumineca 21 după Rusalii, a „Sămănătorului“, Luca 8, 5—16.

Tot în acest ciclu de evanghelii, după ev. Lc. 6, care este Dumineca 23 d. Rusalii, „Iisus în Gadara“, Lc. 8, 26—40, urmează Dumineca ce premerge zilei de 6 Nov., atunci primează evanghelia dela Lc. 5, „Bogatul și săracul Lazăr“. Se continuă tipiconal șirul evangheliilor dela Luca după înfățișarea tabloului, Luca 8, 9, 13, de unde obține în calendar nesuccesiv numărul evangheliilor dela Rusalii.

Dacă a fost și Dumineca cu evanghelia dela Luca 13 (a 30 dela Rusalii), trebuie să se aibe în vedere câte dumineci mai avem până la Dumineca Strămoșilor. La tot cazul numai 3 pot fi. Dacă sunt 3, atunci urmează ev. Luca 14, în caz dacă sunt numai două, atunci aceasta rămâne și se continuă cu ev. Luca 10 și 11.

De subliniat, că dacă Lc. 14, care este Dumineca 31 după Rusalii, a avut loc în seria evangheliilor dela Luca, atunci nu va mai fi

luată în socoteală tipiconală în „Cășlegi“. Dacă n'a avut loc, atunci fiind „Cășlegii“ mari, Lc. 14 (Dum. 31 d. Rusalii), „Iisus vindecă orbul pe calea Erihonului“ Lc. 18, 35, va fi intercalată în duminicile de mijloc ale „Cășlegilor“.

Studiind această problemă a „Evanghelistarului duminical“, am constatat o eroare strecurată la canonașele din 22 și 23 Aprilie ale tabelor din evanghelii, unde în loc de Lc. 14 este Dum. 16 d. Rusalii dela Matei. Această eroare, prin noui editări de evanghelii, a fost plagiată întocmai.

Acum se poate trece la intervalul de timp al „Cășlegiilor“. Durata „Cășlegiilor“ ce vin depinde de data în care cad sf. Paști ce vin. Ne folosim de „tabela Arghiros“, socotim duminicile premergătoare datei Paștelui, până la Dumineca Vameșului și a Fariseului. Dacă am fixat aceasta, atunci putem ști câte dumineci avem dela Dumineca a doua după Botez până ce începe Triodul.

Aceste dumineci se numesc „Dumineci de mijloc, între posturi“.

Și în acest interval de timp, nu urmează cronologic, succesiv evangheliile, ci iar sunt anumite norme tipiconale de observat.

Dacă este numai o duminică la mijloc,

atunci aceea este evanghelia dela Luca 15 „A lui Zaheu“, Dum. 32 d. Rusalii.

Dacă sunt 2, atunci primează evanghelia dela Luca 12, „A leproșilor“, Dum. 29 după Rusalii și apoi a lui „Zaheu“.

Dacă sunt 3, atunci întâia este ev. „Leproșilor“, a doua „Zaheu“ și a treia ev. a 17 după Rusalii dela Matei a „Hananiancei“.

Dacă sunt 4, atunci după ev. Leproșilor se intercalează evanghelia dela Luca 14, Dumineca 31 după Rusalii, „Iisus vindecă orbul pe calea Erihonului“ urmând a lui „Zaheu“ și a „Hananiancei“.

De va fi avut loc ev. 14 dela Luca în seria evangheliilor înainte de Crăciun, atunci rămâne din „Câșligi“ și în acest caz urmează astfel: 1. Leproșii, 2. Zaheu, 3. Pilda talanților (5, 2, 1) Dumineca 16 d. Rusalii dela Matei, 4. a Hananiancei.

Dacă sunt 5 dumineci, atunci sunt de observat cele de mai sus, iar dacă cere împrejurarea ca să se intercaleze o nouă evangheliie, atunci după ev. Leproșilor urmează ev. Zaheu, Dumineca 15 d. Rusalii dela Mt., Dumineca 16 d. Rusalii dela Mt. și a 5 a Hananiancei.

Dacă sunt câșlegi mari, cum sunt în prezent, atunci pot obveni și 6 dumineci de mijloc.

Și aici este de observat, de data aceasta, cumcă ev. dela Luca 14, Dum. 31 după Rusalii, a avut loc în seria ev. dela Luca înainte de Crăciun, deci în acest caz, trebuie intercalată încă o evangheliie.

Această împrejurare ne-o înfățișează și calendarele eparhiale ale anului curent.

Anume: 1. Leproșii, 2. Zaheu, 3. Dum. 14 după Rusalii dela Mt., 4. Dum. 15 după Rusalii dela Mt., 5. Dum. 16 după Rusalii, 6. Dum. 17 după Rusalii, tot dela Matei, a Hananiancei.

După acestea urmează timpul Triodului, cu „evangelistar“ bine precizat.

„Evanghelistarul duminical“ bazat pe „ecumenicitatea pascăliei“, poate fi considerat ca un studiu și este o problemă pe care teologul trebuie să o cunoască.

În acest an, când data sf. Paști cade atât de târziu (23 Aprilie calendarul Iulian, 6 Mai calendarul îndreptat), numai cu două zile mai târziu ar putea cădea, s'a înlăturat și nepotrivirea — în urma calendarului îndreptat — ce privește postul ce premerge ss. Apostoli.

Biserica noastră ortodoxă are la temelia ei ecumenicitatea, respectă canoanele sinodale, cu deosebire canonul prim al sinodului din Antiohia, ținut la 341 — numai la 16 ani dela sinodul 1 ecumenic — îndrumă la aceasta cu toată severitatea, când trebuie a se serba „Paștile Invierii“. Suntem în ecumenicitate, deci: „Invierea Ta Hristoase o laudăm și o mărim“. Amin.

Cunoaște-te pe tine însuți.

Filosoful antichității Pythagora, mai bucurat voia să fie numit amicul înțelepciunii, decât înțelept; iar Socrate, marele filosof al Greciei vechi, era atât de modest că zicea despre sine că nu știe nimic.

Sofiștii de pe acele vremuri se comportau altfel. Făceau filosofie ori pentru câștig material, ori pentru a se lăuda și preamări. Acești sofști își arogau dreptul de judecare asupra lucrurilor despre care n'aveau nici o idee, pentru că voiau să treacă, în fața lumii, nu numai ca cunoscători profunzi ai artelor și științelor, ci și de cei mai mari experți în afacerile publice și cei mai ageri cunoscători ai drepturilor și datorii cetățenești.

Inscripția „cunoaște-te pe tine însuți“, ce se găsea pe frontispiciul templului din Delfi, pentru acești soi de oameni nu exista. Ei nu voiau să se supue acestui precept fundamental al moralității antice. Ei căutau numai viciile și scăderile morale ale altora, iar ale lor le ignorau — asemenea fariseilor. Tot ce ei învățau și lucrau era bun și laudabil, pe când intențiile și faptele altora erau rele și condamnable; ca urmare își frământau puterile în lupte deșarte și amărau și lor și altora, zilele.

Oare perit-a acest soi de oameni, sau se mai găsesc și azi? Nu. Li aflăm și azi în toate terenurile de activitate publică-socială, cu o deosebire că astăzi numărul adevăraților înțelepți este mic, pe când al sofștilor leghion.

Tot omul greșeste, pentru că nu este om fără de greșală. Adevăratul înțelept însă își

cunoaște greșala, pe când nepriceputul perseverează, cu încăpăținare, în ea și „*contra nepriceperii* se luptă și zeii în deșert” ziceau filosofii antichității.

Nu trebuie mare osteneală să-ți recunoști greșala și să te îndrepti și precum e o virtute să te lapezi de un viciu înrădăcinat, tot astfel e o dovadă de inimă rea, a observa și supune mereu criticii greșelele altora și nu și pe ale tale.

Datoria noastră de creștini este de a trăi nu numai pentru noi ci și pentru comunitatea în care ne găsim și că nu există nimenea care poate zice că nu are lipsă de ajutorul altora.

Acela, însă, care a primit și primește binefaceri dela alții și la rândul său putând, nu face bine altora, se aseamănă cu un ogor, care nu înapoiază sămânța pusă în el ci se duce și amăgește pe cultivator, nimicindu-i speranțele lui juste.

Oare nu ar fi mai bine să ne asemănăm, urmând acelor câmpii cari înapoiază sămânța însuțit? Adevărat este că aceasta e o calitate numai a sufletelor mari și nobile. Dar, oare să ne cadă atât de greu de a intra cu noi înșine într'un examen mai riguros, a ne studia, a ne cunoaște slăbiciunile și, după exemplul sufletelor celor mari și nobile să ne lăpădăm de ele?! Să privim de vii, în mormântul nostru!

Un filosof din vechime ne învață că: „*a se învinge pe sine, aceasta este victoria cea mai adevărată și cea mai grea*”.

Ca atare să ne ferim de pasiuni vătămătoare, înlăturând animozitățile personale, cum-pănindu-ne bine cuvintele, faptele și judecățile noastre, față de cei asemenea nouă.

În sânul nostru, mai ales, să ne lăpădăm de invidie și patimi, căci aceștia sunt consilierii interni cei mai răi.

Purtând victoria asupra pasiunilor și cunoscându-ne bine pe noi înșine, vom face un pas mai departe către progres și bunăînțelegere, după care însetăm cu toții cei de-un sânge și de-o lege.

Preot Ciurescu

Informații

Personale. Prea Sf. Sa Părintele nostru Episcop Veniamin este călătorit la București în interesele eparhiei noastre.

Predici. Duminică în 18 Februarie a. c. predică în biserica noastră catedrală Păr. Prot. Dr. Iacob Crețiu, consilier eparhial. Iar Duminică în 25 Februarie a. c. va predica Păr. Tr. Dobromirescu.

Armata româno rusă a cucerit Budapesta.

Conferința Marilor Puteri Aliate: America, Anglia și Rusia, ținută la Livada, în Rusia, s'a terminat. S'a comunicat, ca rezumat al dezbaterilor, deplină înțelegere între cele trei mari puteri și perfectă identitate de vederi.

Duminică în 11 Februarie a. c. a vorbit în sala „Aro” din Capitală dl Gen. N. Rădescu, președintele Consiliului de Miniștri, expunând planul și părerile On. Guvern în fața poporului român.

Mulțumită publică Parohia ort. rom. Poieni, în frunte cu parohul ei Pr. Romul Șandru, mulțumește pe această cale bunilor credincioși, cari în decursul anului 1944 au făcut donațiuni sf. noastre biserici de acolo.

Astfel au donat: P. Runcan 3100 Lei, T. Mereanțu, inv. în Lățunaș 1500 Lei, G. Grecu, funcț. 1000 Lei, T. Poșirca șeful postului de jand. și dna Margareta N. din București câte 600 Lei, precum și alți credincioși sume mai mici, până la totalul de Lei 17.690.

Dumnezeu să le îplinească toate cererile cele spre mântuire!

Necrolog. Într'una din zilele trecute și a închis ochii pe veci, la etatea de 81 ani, Livia, soția nonagenarului învățator Serafin Jurca din Vasiova. În defuncta, păr. Cornel Jurca din Oravița își deplânge mama bună și duiosă, căreia nepoții și strănepoții i-au presărat cu bucurii zilele bătrânețelor; dar de altă parte pierderea fiicei, a ginelei (pr. Zuiac din Vasiova) și a nepoatei: mamă a doi copii — au făcut să treacă sabia durerii prin inima ei. Biserica și școala din Vasiova prin câte o coroană de flori și-au arătat recunoștința către aceea care timp de 61 ani a fost „dascălita” Vasiovei.

Rugăm pe C. Preoți cari trimit bani Casieriei eparhiale, să specifice pe couponul mandatului destinația lor, căci acum este permis.

POȘTA REDACȚIEI

În ordinea predicatorilor din sf. biserică din Caransebeș, se face următoarea rectificare:

În 15 Aprilie a. c. predică Păr. Aurel Stupariu, profesor la Liceul Traian Doda din Loc.

În 1 Mai la denie, predică Păr. Prot. Dr. Marcu Bănescu,

În 2 Mai la denie, predică Păr. Prof. A. Stuparu.